

Sygnatura akt I C 4487/17

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 19-03-2018 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Porada-Łaska

Protokolant: sekretarz sądowy Sylwia Marek

po rozpoznaniu w dniu 19-03-2018 r. w Kaliszu na rozprawie

sprawy z powództwa GetPro Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W.

przeciwko A. J.

o zapłatę 700,58 zł

I. zasądza od pozwanej A. J. na rzecz powoda GetPro Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. kwotę 557,37 zł (pięćset pięćdziesiąt siedem złotych 37/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3.10.2017 do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

III. rozdziela stosunkowo koszty procesu i z tego tytułu zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 253,00 zł,

IV. nadaje wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

SSR Katarzyna Porada - Łaska

Sygn. akt I C 4487/17

UZASADNIENIE

wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 19 marca 2018r.

Powód GetPro Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. pozwem wniesionym w dniu 03.10.2017r. domagał się zasądzenia od pozwanej A. J. kwoty 700,58 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, iż w dniu 15.12.2015r. pozwana zawarła z (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w O. umowę pożyczki, na podstawie której zostały udostępnione pozwanej środki pieniężne. Pozwana nie wywiązała się z obowiązku zwrotu pożyczki wraz z kosztami udzielenia pożyczki w terminie uzgodnionym w umowie. Powód swoją legitymację procesową wywodzi z zawartej z poprzednim wierzycielem pozwanej umowy przelewu wierzytelności z dnia 08.09.2017r. Jednocześnie powód wyjaśnił, że na kwotę dochodzoną pozwem składa się:

- niespłacona należność główna w kwocie 500 zł,

- koszty udzielenia pożyczki w kwocie 143,21 zł,

- odsetki za opóźnienie naliczone od ww. należności za okres od 26.03.2017r. do dnia 25.09.2017r. w kwocie 57,37 zł.

Pozwana nie zajęła stanowiska w sprawie, nie stawiała się na rozprawie mimo prawidłowego doręczenia jej zawiadomienia.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 15.12.2016r. pozwana zawarła z (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w O. umowę pożyczki w kwocie 500 zł. Pozwana zobowiązała się do dokonania zapłaty „całkowitej kwoty do zapłaty” w terminie spłaty wskazanym w harmonogramie. Na całkowity koszt pożyczki w wysokości 656,86 zł składa się suma kwoty pożyczki oraz kwoty całkowitego kosztu pożyczki w wysokości łącznej 156,86 zł. Termin spłaty „całkowitej kwoty do zapłaty” ustalono na dzień 24.01.2017r. Roczna rzeczywista stopa oprocentowania wynosiła 1105,97%.

Na koszty pożyczki w kwocie 156,86 zł składała się: opłata przygotowawcza- 10 zł, prowizja za udzielenie pożyczki- 125 zł, prowizja operacyjna-16,39 zł, odsetki- 5,47 zł.

(dowód: umowa pożyczki k. 17-18)

W dniu 08.09.2017r. pomiędzy (...) Spółką Akcyjną w O. a powodem została zawarta umowa sprzedaży wierzytelności wskazanych w załączniku nr 1 do umowy. Jako jedna z wierzytelności wymieniona była w załączniku nr 1, pod numerem porządkowym (...) wierzytelność mająca przysługiwać w stosunku do pozwanej A. J. (nr klienta (...)) na podstawie umowy pożyczki z dnia 15.12.2016r., której saldo zadłużenia wyniosło łącznie 695,77 zł, w tym kapitał-500 zł, odsetki od nieterminowo uregulowanych należności- 49,83 zł, pozostałe odsetki- 2,73 zł, opłaty i prowizje- 143, 21 zł.

(dowód: umowa cesji z załącznikami k. 23-49, załącznik nr 1 na k.13)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów, które nie były kwestionowane przez stronę przeciwną.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest częściowo zasadne, a mianowicie co do kwoty 557,37 zł tj. w zakresie należności głównej i odsetek, natomiast w pozostałym zakresie – kosztu udzielenia pożyczki jako nieudowodnione, podlega oddaleniu.

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do tożsamości, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Na podstawie art. 353¹ k.c., strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

W przedmiotowej sprawie poprzednik prawny powoda i pozwana zawarli umowę pożyczki, podlegającą regulacji art. 1 pkt 1, art. 2, art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z 12.05.2011r. o kredycie konsumenckim (t.j.Dz.U.2016.1528 ze zm.).

Pozwana nie wykonała swoich świadczeń wynikających z tej umowy i nie zwróciła kapitału pożyczki wraz z odsetkami, a zatem powództwo podlega uwzględnieniu w zakresie należności głównej wraz z odsetkami.

Natomiast oddaleniu podlegało powództwo w zakresie kwoty 143,21 zł tj. kosztu udzielenia pożyczki, na co wskazuje poniżej zaprezentowana argumentacja.

W przypadku umów zawieranych z konsumentem ustawodawca wprowadził szereg dodatkowych regulacji gwarancyjnych, służących ochronie słabszej strony zobowiązania jaką niewątpliwie jest konsument. Wspomniane instrumenty prawne dotyczą m.in. kwestii związania konsumenta postanowieniami umowy, które nie zostały

uzgodnione indywidualnie, to jest takimi na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu, w szczególności postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

W myśl art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne), przy czym powyższe nie dotyczy postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Za sprzeczną z dobrymi obyczajami należy uznać klauzulę godzącą w równowagę kontraktową, natomiast „rażące naruszenie interesów konsumenta” polega na nieusprawiedliwionej dysproporcji praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta w określonym stosunku umownym (tak SN w wyrokach: z 13 lipca 2005 r., I CK 832/2004, z 3 lutego 2006 r., I CK 297/2005 oraz z 13 października 2010 r., I CSK 694/2009; J. Gudowski (red.) Kodeks cywilny. Komentarz. Księga trzecia. Zobowiązania Lexis Nexis 2013). Co istotne, zgodność klauzuli umownej z dobrymi obyczajami jest przedmiotem badania nie tylko Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w trybie tzw. kontroli abstrakcyjnej, lecz może być także oceniana przez sąd w toczącym się między przedsiębiorcą a konsumentem sporze, którego przedmiotem są skutki prawne określonego postanowienia zawartej umowy (kontrola konkretna, incydentalna).

W niniejszej sprawie bezsporny był fakt, że pozwana zawarła umowę pożyczki jako konsument (art. 22¹ k.c.). Powód nie udowodnił, że postanowienia tej umowy były uzgodnione indywidualnie, a zatem podlegały ocenie przez pryzmat określonych w art. 385¹ § 1 k.c. przesłanek sprzeczności z dobrymi obyczajami i rażącego naruszenia interesów konsumenta. Dokonując w oparciu o powyższe kryteria kontroli postanowień umowy dotyczących prowizji za udzielenie pożyczki oraz prowizji operacyjnej, Sąd doszedł do wniosku, że klauzule te cechują się abuzywnością.

Ponadto ustalenie wysokości opłaty przygotowawczej, prowizji za udzielenie pożyczki i prowizji operacyjnej na wysokim poziomie w stosunku do faktycznie otrzymanej przez pozwaną kwoty, przy jednoczesnym obciążeniu pozwanej obowiązkiem zapłaty umownych odsetek kapitałowych, należy uznać za postanowienia umowne naruszające art. 385¹ § 1 k.c. Powód nie tylko nie wykazał bowiem, że treść umowy w zakresie kosztów przedmiotowych opłat nie była indywidualnie uzgodniona przez powoda z pozwaną, ale także nie udowodnił, że opłaty te są ekwiwalentne do świadczenia wzajemnego, a także celowe.

Należy zauważyć, że zawarcie

z pozwaną umowy pożyczki nastąpiło po wejściu w życie przepisu art. 36a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 1528), który został wprowadzony mocą art. 7 pkt 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r.

o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1357) i obowiązuje od dnia 11 marca 2016 r., a który ustanowił, ponownie, maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu.

Nie oznacza to jednak, że możliwość obciążenia pożyczkobiorcy przedmiotowymi kosztami nie podlegała w związku z tym żadnym ograniczeniom, właśnie z uwagi na regulację przewidzianą w przepisach art. 385¹ § 1 i następnym k.c. (zob. wyrok Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 26.02.2018r., sygn. akt II Ca 5/18, niepub.). Ponadto przedmiotowa regulacja nie wyłącza ogólnych zasad procesu, a mianowicie konieczności wykazania żądania. Powód nie udowodnił, iż poniósł jakiegokolwiek koszty udzielenia przedmiotowej pożyczki. Sam fakt zawarcia w umowie zapisu, że koszt pożyczki będzie wynosił określoną kwotę nie oznacza możliwości automatycznego powstania roszczenia o zapłatę tej kwoty. Niedopuszczalne jest bowiem aprioryczne przyjmowanie odpowiedzialności odszkodowawczej konsumenta (por. m.in. wyrok SN z 4.03.2010 r., w sprawie CSK 404/09).

Co więcej, zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Podkreślić należy, że w procesie cywilnym to strony mają obowiązek wskazywania dowodów dla stwierdzenia

faktów, z których wywodzą skutki prawne, co jest potwierdzeniem reguły z art. 6 k.c., wyznaczającej sposób rozłożenia ciężaru dowodu. Konsekwencją regulacji ujętych w art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. jest nie tylko obowiązek popierania wysuwanych twierdzeń stosownymi dowodami, ale przede wszystkim ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia dla strony, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał.

Na gruncie przedmiotowej sprawy nie ulega wątpliwości, że obowiązek udowodnienia istnienia wierzytelności oraz jej wysokości, a także skutecznego dokonania cesji wierzytelności dochodzonej w przedmiotowym postępowaniu, spoczywał na stronie powodowej, bowiem to ona z faktów tych wywodziła swoje roszczenie o zapłatę. Zgodnie zaś z obowiązującą w postępowaniu cywilnym zasadą kontrydiktoryjności, Sąd nie ma obowiązku zarządzania dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzania z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96).

W związku z powyższym, jeżeli materiał dowodowy zgromadzony przez strony nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych, Sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z nieudowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów.

Pozwana nie stawiała się na rozprawę i nie zajęła stanowiska w sprawie, zatem zachodziły przesłanki do wydania wyroku zaocznego (art. 339 § 1 k.p.c.).

Zgodnie z art. 339 § 2 k.p.c. w przypadkach uzasadniających wydanie wyroku zaocznego uznaje się prawdziwe twierdzenia powoda o dowodach oraz okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

W niniejszej sprawie – w świetle powyższych rozważań – takie wątpliwości zachodziły, co obligowało Sąd do przeprowadzenia postępowania dowodowego, które jednak nie pozwoliło uznać dochodzonego żądania w zakresie ponad kwotę 557,37 zł. Twierdzenia pozwu budzą uzasadnione wątpliwości, jeżeli nie odpowiadają one w pełni rzeczywistości lub nie zawierają jej pełnego obrazu, co występuje w przedmiotowej sprawie. Podkreślić także należy, że strona powodowa jest przedsiębiorcą korzystającym z profesjonalnej obsługi prawnej. Twierdzenia pozwu winny być spójne z dowodami wskazanymi w pozwie, aby Sąd mógł dokonać weryfikacji tych twierdzeń i dowodów. Wybiórcze przedstawienie dowodów i ogólnikowe formułowanie twierdzeń, powoduje że Sąd jest pozbawiony możliwości zweryfikowania zasadności zgłoszonego roszczenia.

Bezczynność pozwanego nie zwalnia Sądu z obowiązku krytycznego ustosunkowania się do twierdzeń pozwu. W razie następczących się wątpliwości co do prawdziwości twierdzeń powoda, Sąd przeprowadza z urzędu postępowanie dowodowe. Uznanie przez Sąd twierdzeń powoda za prawdziwe, nie zwalnia Sądu od obowiązku dokonania prawidłowej oceny zasadności żądania pozwu, opartego na twierdzeniach, ze stanowiska prawa materialnego (por. SN z 15.09.1967 r., II CRN 175/67, OSN 1968, Nr 8-9, poz. 142, SN z 1999-03-31, I CKU 176/97, opubl: Prokuratura i Prawo rok 1999, Nr 9, poz. 30). Kontrola w tym przedmiocie powinna dotyczyć zwłaszcza tego, czy nie wchodzi w grę nadużycie prawa podmiotowego według art. 5 k.c. (por. Komentarz do k.p.c. pod redakcją K. Piaseckiego, tom I, Wydawnictwo Beck, Warszawa 1996, s 1033-1034).

Reasumując, wobec tego, że pozwana nie dotrzymała warunków umowy i powód tę umowę wypowiedział, pozwana jest zobowiązana do zwrotu kapitału wraz z odsetkami umownymi oraz dalszymi ustawowymi odsetkami za opóźnienie. Należało więc zasądzić na rzecz powoda od pozwanej kwotę 557,37 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 03.10.2017r. do dnia zapłaty.

Natomiast ustalony w umowie koszt udzielenia pożyczki, nie dość iż stanowi niedozwoloną klauzulę umowną, to nadto powód nie udowodnił, że jakiegokolwiek koszty z tego tytułu poniósł.

Z uwagi na powyższe, na mocy powołanych powyżej przepisów, orzeczono jak w punkcie I i II wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono punkcie III wyroku dokonując ich stosunkowego rozdzielenia na podstawie art. 100 k.p.c. Powód wygrał sprawę w 80 %. Powód poniósł koszty w postaci wynagrodzenia dla radcy prawnego w wysokości stawki minimalnej 270 zł, 17 zł opłaty od pełnomocnictwa i 30 zł opłaty od pozwu, łącznie 317,00 zł, z czego 80 % stanowi kwotę 253 zł podlegającą zasądzeniu od pozwanej na rzecz powoda z tytułu stosunkowego rozliczenia kosztów.

W punkcie IV wyroku na podstawie art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. nadano mu rygor natychmiastowej wykonalności.

SSR Katarzyna Porada-Łaska